

Epoxyharsen-allergie

U bent allergisch voor epoxyharsen. Wat nu?

Uw dermatoloog heeft aangetoond, dat u allergisch bent voor een epoxyhars. Wanneer u hiermee in aanraking komt, kan dat aanleiding geven tot het ontstaan of verergeren van eczeem. Het is dus van groot belang, dat u probeert om dit contact zoveel mogelijk te vermijden. Deze folder kan u daarbij behulpzaam zijn. Voor meer informatie over allergisch contacteczeem in het algemeen verwijzen wij u naar de informatiefolder 'Allergisch contacteczeem' van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie. Deze kunt u bij uw dermatoloog aanvragen of via de website van de Nederlandse Vereniging voor Dermatologie en Venereologie downloaden (<https://www.huidarts.com/>).

Wat zijn epoxyharsen?

Epoxyharsen zijn kunststoffen, die opgebouwd zijn uit basiselementen (monomeren van het epichlorohydrine- of bisphenol-type) die onder invloed van een 'harder' (bv verschillende aminen) als schakels van een ketting aan elkaar zijn gekoppeld. Dit proces staat bekend als polymerisatie ('harden'). Hierbij worden ook dwarsverbindingen tussen de ketens gevormd. Behalve harders bevatten epoxyverbindingen ook nog zogenaamde reactieve verdunners (bv glycidylethers) en andere toevoegingen. Vooral voor de niet-uitgeharde monomeren en harders kan men overgevoelig worden. Het uitharden kan van minuten tot maanden duren. Voor de volledig uitgeharde producten komt vrijwel geen allergie voor, tenzij daarin nog niet-uitgeharde monomeren aanwezig zijn of het materiaal onder verhitting bewerkt wordt en weer monomeren ontstaan. Over allergie voor harders wordt verderop nog gesproken.

In welke producten komen epoxyharsen voor?

Epoxyharsen worden verwerkt in twee- en meercomponenten lijmen, verven en cement. Ze worden gebruikt bij betonreparaties, coating van glasvezels, elektrische isolatiematerialen, kunststoffen en lijmen voor de bouw van boten, vliegtuigen en windturbines, lijmlakken en verven voor plastic, metaal, hout, keramische producten en tegels, tandheelkundige vullingen, afdichting- en gatenvulmiddelen, bindmiddel (bijvoorbeeld in cement), hechtend materiaal bij de fabricage van lamineringen en in diverse andere industrietaakken zoals de kunststofchemie.

In welke beroepen speelt overgevoeligheid voor epoxyharsen een rol?

Epoxyharsen worden in diverse bedrijfstakken toegepast. Voorbeelden hiervan zijn de:

- Kunststofchemie
- bouwnijverheid (o.a. schildersbedrijven, bedrijven voor vloeren- en betonreparatie)
- installatiebedrijven
- verfspuiterijen
- scheepsbouw
- vliegtuigbouw.

Ook bij het leggen van industriële elektriciteitskabels worden soms epoxyharsen gebruikt.

Tenslotte kan ook in de hobbysfeer contact met epoxyverbindingen plaats vinden (aanwezig in o.a. in tweecomponentenlijmen en lakken).

Hoe ziet allergisch contacteczeem door epoxyharsen er uit?

Bij een allergisch contacteczeem door epoxyharsen zijn er op de plaatsen van het contact met de huid roodheid, pukkeltjes, blaasjes, zwelling en soms open plekjes en korsten te zien.

Als het eczeem langer voort duurt ontstaat verdikking van de huid met schilfering en vorming van kloven. De afwijkingen veroorzaken meestal veel jeuk en soms ook pijn. Vaak is het eczeem door direct contact met de hars gelokaliseerd aan de handen. Door verdamping en rond zwevend slijpsel van deze harsen kan ook eczeem op de armen, in gezicht en hals ontstaan.

Wordt mijn eczeem geheel veroorzaakt door contact met epoxyhars?

Het is inderdaad mogelijk, dat uw eczeem geheel veroorzaakt wordt door contact met epoxyhars. Toch komt het regelmatig voor, dat het eczeem blijft bestaan of maar gedeeltelijk beter wordt, wanneer u het contact met epoxyverbindingen geheel vermijdt. Dat komt, omdat eczeem vaak meerdere oorzaken heeft. Naast allergie kan irritatie meespelen, bijvoorbeeld door contact met water, zeep, afwasmiddelen of andere reinigingsmiddelen, door wrijving of door koude. Daarnaast kan eczeem berusten op een erfelijke aanleg voor eczeem en soms voor astma of hooikoorts.

Hoe kunnen allergische reacties worden voorkomen?

Personen met een allergie voor epoxyharsen dienen huidcontact en soms ook blootstelling via de lucht met deze stoffen te vermijden, met name als ze nog niet uitgehard zijn. Wanneer niet-uitgeharde epoxyhars per ongeluk terecht komt op de huid van iemand die er allergisch voor is, verdient het aanbeveling de huid te reinigen met aceton, alcohol of methylethylketon.

Men kan proberen met beschermende handschoenen het contact met epoxyharsen te voorkomen. Epoxyharsen dringen echter gemakkelijk door latex-, rubber- en vinylhandschoenen heen. Handschoenen van nitrilrubber of nitrilbutatolueen bieden wel bescherming. Ook bestaan er dunne handschoenen, gebaseerd op een moeilijk doordringbaar meerlagensysteem (bijvoorbeeld de 4H-handschoenen) die voor sommige werkzaamheden de voorkeur verdienen. Soms is het dragen van beschermende kleding nodig. Uw huidarts of bedrijfsarts kan u hierover nader informeren.

Bescherming tegen epoxyharsen is echter niet altijd volledig mogelijk, met name indien er sprake is van beroepsgerelateerde blootstelling. Bij hardnekkig eczeem is overleg met uw bedrijfsarts wenselijk.

Zijn er andere stoffen die ik moet vermijden?

Behalve voor epoxyharsen zelf kan men ook overgevoelig zijn voor een of meer harders of verdunners. Dit speelt voornamelijk een rol bij mensen die in hun beroep werken met nog niet-uitgeharde producten. Personen, die overgevoelig zijn voor een harder of verdunner zijn vrijwel altijd ook allergisch voor epoxyharsen zelf.

Hoe weet ik welke producten veilig zijn?

In de praktijk is het niet altijd mogelijk om na te gaan of er kans bestaat op contact met epoxyharsen. Tweecomponentenlijmen en allerlei andere producten uit de hobbysfeer kunnen epoxyverbindingen bevatten. Het is raadzaam de verpakking van dergelijke producten te raadplegen. Bij klachten samenhangend met het beroep is overleg met werkgever en bedrijfsarts noodzakelijk om contact met deze stoffen te kunnen vermijden. In het algemeen leveren uitgeharde epoxyverbindingen weinig risico's meer op.